

A Kúria
mint másodfokú bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Kf.VIII.40.199/2021/6.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró

Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes: felperes1

cím1

A felperes képviselője: Dr. Bagoly Beáta ügyvéd

cím2

Az alperes: ... Megyei Rendőr-főkapitányság

cím3

Az alperes képviselője: Dr. Sárközi Zoltán ügyvéd

cím3

A per tárgya: házastárs utáni napidíjpótlék megfizetése

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

Győri Törvényszék 5.K.700.101/2020/11.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 5.K.700.101/2020/11. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 276 150 (kétszázhetvenhatezer-százötven) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak felhívásra 883 670 (nyolcszáznyolcvanháromezer-hatszázhetven) forint másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további perorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] Az alperesnél hivatásos szolgálati viszonyban állt felperes 2012. január 15-ig idegenrendészeti alosztályvezető beosztásban dolgozott, majd 2012. január 16-tól 2016. február 29-ig nemzeti tagállami szakértőként teljesített szolgálatot az Európai Unió által működtetett ... székhelyű ... szektorában. 2016. március 1-től a ...nél műveleti koordinátor beosztást kapott, így tagállami szakértőként nem foglalkoztatták tovább, vezénylését megszüntették.

[2] A felperes a szakértői feladatok ellátása érdekében 2012. január 16-án költözött ki helyiségnév ...-ral, akivel 2012. augusztus 4-én kötött házasságot. A házasságkötés tényét a felperes 2012. augusztus 6-án az erre rendszeresített formanyomtatványon az alperes részére bejelentette.

[3] A felperes – elmondása szerint – 2019. májusában ... főtörzsőrmestertől egy baráti beszélgetés alkalmával értesült arról, hogy házastársa után jogosult a napidíjpótlékra.

[4] A felperes 2019. augusztus 7-én kérelemmel fordult az alpereshez, amelyben a házastársa után részére járó napidíjpótlék megfizetését kérte. Az Országos Rendőr-főkapitány a ... Szü. számú határozatával a felperes szolgálati panaszát elévülésre hivatkozással elutasította.

A felperes keresete és az alperes védírata

[5] A felperes a keresetében elsődlegesen napidíjpótlék, másodlagosan kártérítés jogcímén 33.490,41 Euró – 11.045.807,- forint - és ezen összeg 2014. április 20-tól számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a házastársa után őt megillető napidíjpótlékról azért nem volt tudomása, mert az alperes nem tett eleget tájékoztatási kötelezettségének. Álláspontja szerint az elévülés a pótlékjogosultságról való tudomásszerzéséig - 2019. május hónapig - nyugodott.

[6] Az alperes a védíratában az igény elévülésére hivatkozva a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a pótlék, illetve kártérítési igény érvényesítésére nyitva álló határidő 2019. február 28-án lejárt, így a felperes 2019. augusztus 8-án a nyitva álló határidőn túl terjesztette elő kérelmét. A felperes a küldő szerv felé nem jelentette be, hogy házastársával együtt él a külföldi állomáshelyen., ezért nem számít menthető oknak, hogy az alperestől nem kapott tájékoztatást. A jogszabály ismeretének hiánya nem minősül ténybeli tévedésnek.

Az elsőfokú bíróság határozata

[7] A Győri Törvényszék az 5.K.700.101/2020/11. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest 531.374, - forint perköltség és 662.700, - forint kereseti illeték megfizetésére.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásában a 2015. június 30-ig hatályos, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) 12. § (1) bekezdése, továbbá a 2015. július 1-től hatályos a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 11. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes a napidíjpótlék iránti igényét 2019. augusztus 8-án az elévülési határidőn túl terjesztette elő. A felperes érvelése alapján ezért azt vizsgálta, hogy bekövetkezett-e az elévülési idő nyugvása.

[9] ... és ... tanúk egybehangzó vallomása alapján megállapította, hogy a felperes 2016 (helyesen: 2019) májusban szerzett tudomást arról, hogy házastársa után pótlék illette meg a külszolgálat időszakára. ... tanúvallomásából azonban az is megállapítható volt, hogy a házastársa után ő is csak kérelemre és az együttélés igazolását követően kapta meg a pótlékot.

[10] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes kártérítési igénye vonatkozásában nem volt egyértelműen megállapítható az alperes tájékoztatási kötelezettséget sértő magatartása, mivel a felperes csupán a házasságkötés tényét jelentette be 2012 augusztusban, azt azonban nem, hogy házastársa jövedelem nélkül vele együtt él helyiségnév.

[11] Megállapította, hogy a 2013. január 21-től hatályos régi Hszt. 49/H. §-a csupán csak egy általános tájékoztatási kötelezettséget ír elő a munkáltató számára a külszolgálatos

alkalmazott javadalmazásával kapcsolatban. A régi Hszt., a Hszt., valamint az Európai Unió intézményeiben nemzeti szakértőként foglalkoztatott köztisztviselőkről, kormánytisztviselőkről és a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjairól szóló 34/2012. (III.09.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) sem fogalmaz meg arra vonatkozóan részletszabályokat, hogy milyen részletességgel kell a munkáltatónak tájékoztatást adni a külszolgálatot teljesítő alkalmazott díjazása vonatkozásában. A hatályos jogszabályok bárki számára elérhetőek, a jogi végzettségű felperest pedig semmi nem akadályozta meg abban, hogy azokat tanulmányozza. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint tehát nem volt megállapítható olyan tény, ami a felperest akadályozta volna abban, hogy a házastársa után járó pótlékigényét alperessel szemben a 3 éves elévülési határidőn belül érvényesítse, ezért a keresetet elutasította.

A felperes fellebbezése és az alperes fellebbezési ellenkérelme

[12] A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és elsődlegesen napidíjpótlék, másodlagosan kártérítés jogcímén kérte az alperes marasztalását. Másodlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását, továbbá az alperes perköltségben történő marasztalását kérte. Indítványozta továbbá, hogy a másodfokú bíróság a perköltség összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése, valamint (6) bekezdése alapján mérsékelje.

[13] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a régi Hszt. 3. §-ba, 49. §-ba, illetve 49/H. § (3) és (5) bekezdésébe, a Hszt. 3. §-ába, 13. § (1) bekezdésébe, 69. § (4) és (5) bekezdésébe, a Hszt. 12. § (3) bekezdésébe és a Hszt. 11. § (5) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő. Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból helytelen, okszerűtlen jogi következtetést vont le.

[14] A felperes elismerte, hogy igényét az elévülési határidőn túl terjesztette elő. Álláspontja szerint ugyanakkor ... és házastársa, ... tanúk vallomása egyértelműen bizonyította, hogy a Korm. rendeletről, így a napidíjpótlék létezéséről csak 2019 májusában szerzett tudomást, amelynek tényét az alperes sem vitatta. Álláspontja szerint a tudomásszerzésig, 2019. májusig az elévülés nyugodott, igényét ezért menthető okból nem tudta érvényesíteni.

[15] Miután a napidíjpótlék folyósításáról és jogai érvényesíthetőségéről tudomást szerzett, igényét a régi Hszt. 12. § és a Hszt. 11. §-a alapján az akadály megszűnésétől számított 6 hónapon belül érvényesítette. A menthető okot abban jelölte meg, hogy a vezénylest elrendelő miniszter a határozataiban és az alperes a parancsaiban nem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének, amelynek tényét a perben okiratokkal bizonyította. Mindezek alapján iratellenesen, tévesen és okszerűtlenül állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes tájékoztatási kötelezettségének megsértése egyértelműen nem volt megállapítható.

[16] A felperes álláspontja szerint az alperes akkor járt volna el helyesen, ha a jogszabály hatálybalépését követően, 2012 márciusában, de legkésőbb a házasságkötés bejelentését követően 2012 augusztusában tájékoztatta volna a Korm. rendeletben foglaltakról, különösen

a napidíjpótlékra jogosultság feltételeiről. Legalább a jogszabályra való utalás, annak megjelölése esetén került volna abba a helyzetbe, hogy jelezze igényét az életvitelszerűen vele külföldön együtt élő házastársa után, aki, ha jövedelmet szerezne azt külön kellene bejelenteni. Tudomása szerint a küldő szerv a nemzeti szakértőtől a feltételek teljesüléséről nyilatkozatot kér, egyéb igazolásokat nem. A jogszabály előírása alapján a nemzeti szakértőnek azt kell bejelentenie, ha házastársa jövedelmet szerzett, nem azt kell bizonyítani, hogy nem szerzett. A szükséges nyilatkozatokat már megtette, sőt tanúval is bizonyította.

[17] Az alperesre a különleges közszolgálati jogviszony alapján a régi Hszt. 3. §-a és a Hszt. 13. §-a olyan sajátos többletkötelezettséget ró, amelyek mellett irreleváns, hogy ő jogi végzettséggel rendelkezett. A jogszabály nem tesz különbséget jogi és nem jogi végzettségű személyek között, alperesnek egyformán mindenkit szükséges tájékoztatni. Életszerűtlen és erre a szabályozásra nézve okszerűtlen a bíróság azon következtetése, hogy lehetősége van a jogszabályokat tanulmányozni, ezért érdemben nem hivatkozhat az alperes mulasztására. Az alperesnél is jogi végzettségű személyek dolgoznak, akiknek a parancsok, illetve a vezénylés előkészítésével kapcsolatban a 64/2011. (XII.30.) BM rendelet 57. § (1) bekezdés a) pontja szerint személyügyi igazgatás keretébe tartozó feladat a hivatásos állományban lévők szolgálati viszonyát érintő munkáltatói intézkedések előkészítése. Alperestől ezért nemcsak elvárható lett volna, hanem kifejezett kötelezettsége volt a tájékoztatás, amelyet kétségtávol elmulasztott.

[18] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság iratellenes megállapításával szemben a perben bizonyította, hogy a házastársa sem külföldön, sem Magyarországon nem folytatott kereső tevékenységet és az alperes azt sem vitatta, hogy házastársa naptári évenként 30 napot meghaladóan távol lett volna Mindezek alapján a napidíjpótlék feltételei fennálltak.

[19] Esetleges pervesztessége esetén a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésben foglaltak alapján a perköltség mérséklését kérte.

[20] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint a felperes továbbra sem jelölte meg azt az okot, amely akadályozta az igénye érvényesítésében. Nem tekinthető akadálnak, hogy a felperes évekig nem foglalkozott a napidíjpótlék kérdésével, mivel semmi nem akadályozta a jogszabály megismerésében. A jogszabály ismeretének hiánya nem jogi végzettségű személy esetében sem eredményez elévülést megszakító tény.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[21] A fellebbezés nem megalapozott.

[22] A Kúria a fellebbezéssel támadott ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés keretei között – a fellebbezésben felhozott indokokat alapul véve – vizsgálta felül.

[23] Nem volt vitatott a perben, hogy a felperes 2012. január 16-ától 2016. február 29-ig teljesített szolgálatot az Európai Unió által működtetett ... szektorában. A felperes 2012. augusztus 4-én kötött házasságot ...ral, akivel ezt követően szolgálatteljesítési helyén helyiségnévén együtt élt.

[24] A felperes 2019. augusztus 7-én kelt kérelmével fordult az alpereshez a házastársa után részére járó napidíjpótlék megfizetése iránt. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes igénye a régi Hszt. 12. § (1) bekezdése, illetőleg a Hszt. 11. § (1) bekezdése alapján elévült.

[25] A felperes fellebbezése alapján a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes napidíj pótlék jogosultság igénybevételeire vonatkozó tájékoztatásának elmaradása eredményezhette-e a juttatás iránti igény elévülésének nyugvását és így a felperes a tudomásszerzéstől számított hat hónapon belüli igényérvényesítése határidőben előterjesztettnek minősült-e.

[26] A hivatásos szolgálati viszonyban álló személyekről rendelkező régi Hszt., továbbá a Hszt. is azonosan szabályozta az elévülési idő nyugvását. Ennek értelmében, ha a jogosult az igényét menthető okból nem tudta érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított 6 hónapon belül ezt akkor is megteheti, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból 6 hónapnál kevesebb van hátra.

[27] A felperes az elévülési idő nyugvását megalapozó okot 2019. májusában történt tudomásszerzésben és a munkáltató tájékoztatási kötelezettségének megsértésében jelölte meg és arra hivatkozott, hogy az alperestől a házasságkötés bejelentését követően elvárható lett volna a juttatás lehetőségéről történő tájékoztatás. Ennek bizonyított hiányában nem volt lehetősége az igény határidőben történő érvényesítésére.

[28] Az elévülés nyugvását kizárólag olyan körülmény okozhatja, amely ténylegesen megakadályozta a felet a követelése érvényesítésében és a fél oldalán a követelés érvényesítésével kapcsolatban önhiba nem állapítható meg. A jogszabály rendelkezéseiről történő tájékoztatás elmaradása – az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint - azonban nem tekinthető olyan oknak, amely a követelés érvényesítését akadályozta, annak megismerését a munkáltató nem akadályozta, a felperes nem volt elzárva annak lehetőségétől, hogy a jogosultságát megalapozó jogszabályi rendelkezést megismerje.

[29] A munkavégzésre irányuló jogviszonyokban - így a hivatásos szolgálati viszonyban is - a feleket terhelő jogok és kötelezettségek a jogviszony fennállása alatt illetik meg és terhelik a jogviszony alanyait. Ebből következően az alperest a felperes jogviszonyának megszűnését követően már általános tájékoztatási kötelezettség sem terhelte arról, hogy a kiküldetés időtartama alatt milyen juttatásokra lett volna jogosult. Ebből következően a felperes a jogviszonya megszűnésétől számított három év elteltével egyébként sem hivatkozhatott eredménnyel arra, hogy igénye érvényesítését a munkáltató kötelezettségszegő magatartása, mulasztása akadályozta. Ezért annak sincs jelentősége, hogy a felperes 2019. májusában jogviszonya megszűnését követően több mint három év elteltével miről szerzett tudomást.

[30] A felperes a fellebbezésében megalapozatlanul kifogásolta az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét. A pertárgyérték 11.045.807,- forint összegét figyelembe véve megállapított 531.374,- forint perköltség összege megfelelt a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltaknak, annak mérséklésére a Kúria a 3.§ (6) bekezdése alapján sem látott jogszerű lehetőséget. Az alperes a perben benyújtott védiratában és 7. számú előkészítő iratában érdemi védekezést terjesztett elő a felperes keresetével szemben, az elsőfokú bíróság által megtartott tárgyalásokon részt vett, így nem állapítható meg, hogy a perköltség összege nem állt arányban az elvégzett tevékenységgel.

[31] A fentiekre tekintettel a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

[32] A pervesztes felperes a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján köteles a perköltség megfizetésére. A pervesztes felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45/A. § (2) bekezdése, 42. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel, miután munkavállalói költségkedvezményre nem volt jogosult köteles a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdése szerinti illeték megfizetésére, melynek mértékét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. § (2) bekezdése alapján állapította meg.

[33] A Kúria a fellebbezést a Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

[34] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja, a fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. §-a zárja ki.

Budapest, 2021. december 15.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró